

בני נוער מעורבים חברתית - חשיפה לנושא השנתי (שעה וחצי)

מטרות

1. לעורר את ההבנה שגם בני נוער יכולים להשפיע על מה שמפריע להם
2. לעורר חשיבה ביקורתית ואקטיבית- מה מפריע לי? ומה אני יכול לעשות עם זה?
3. חשיבה משותפת ראשונית- איפה האחריות שלנו כקבוצה?
4. הצגת הנושא השנתי

מהלך

1. **מה נשמע? (10 דק')**- סבב, משהו שהצלחתי להשפיע עליו (בבית, בבית הספר, בעבודה, בבית הנוער וכו')
2. **מה מפריע לי? (15 דק')**- נשתמש באפליקציית mentimeter לסיעור מוחות (או שמש אסוציאציות באמצעות בריסטול וטוש) וניתן לחניכותים להכניס לאפליקציה נושאים בתחומים שונים שמפריעים להם. במדינה, בעולם, בשכונה שבה הם גרות. בהתאם למה שהם רושמות. נושאים שחוזרים על עצמם כמה פעמים יראו גדולים יותר על המסך. חניכים שירצו יוכלו לשתף באיזה נושא בחרו ולמה הנושא הזה מפריע להם. ניתן לכל חניך לבחור נושא אחד שמפריע לו/לה ולחשוב מה המצב המצוי כיום ומה המצב שרצוי שיהיה? אפשר להוסיף נושאים כמו: איכות הסביבה וההתחממות הגלובלית, גזענות, יחס לבעלי מוגבלויות, אנטישמיות ושנאת ישראל, הכחשת שואה, (תוסיפו נושאים בהתאם למה שעולה לכם).
3. **הצעת פתרון (10 דק')**- נחלק את הקבוצה לשתי קבוצות, ונקיים תחרות בין הקבוצות. ניתן לקבוצות 3 דקות להציע ולרשום כמה שיותר פתרונות לסוגיות שמפריעות להם מהמתודה הקודמת, לאחר 3 דקות נבחן את התשובות וכל קבוצה תציג את רעיונותיה ונראה איזה קבוצה הציעה יותר פתרונות, הקבוצה שהציעה יותר פתרונות מנצחת.
4. **דיון (15 דק')**
 - האם ניתן להגיד שהנושאים האלה מפריעים להמון אנשים? בארץ/ בעולם/ בשכונה? או שזה משהו שבוער בכם בלבד?
 - אם הדבר מפריע להרבה אנשים, איך זה הגיוני שאין הרבה אנשים שפועלים על מנת לשנות את המצב למה שהיו רוצות. ים שיהיה?
 - איך אתן. מן מנסים לשנות אותו? או למה אתן. לא מנסות. ים לשנות את המצב?
 - האם יש לנו מקום כבני ובנות נוער בכלל להשפיע על הדברים שמפריעים לנו? גם על הגדולים ביותר?

5. **בני נוער משפיעים (15 דק')** - נפוז בחדר פוסטרים של בני נוער משפיעות. ים שלקחו בעיה שמפריעה להן. ועשו מעשה אקטיבי כדי לשנות את העולם בו הן. חיות. ים. ניתן להן. את רשימת השמות ומידע על כל אחד. ת מבני ובנות הנוער, ונבקש מכל אחד. ת לבחור אחד. ת ולקרוא עליו/ה מהנספחים המפוזרים. בנוסף נציג בחלל סרטון של חברת סמסונג על 20 בני ובנות הנוער המשפיעות. ים ביותר בישראל

<https://www.mako.co.il/nexter-internet/archive/Article-e9616901ff5a661006.htm>

6. **דיון (15 דק')**

- אחרי שראיתן. מ שבני ובנות נוער כן יכולות. ים להשפיע ולשנות את העולם, מה אתן. מ חושבים על הבעיות שמפריעות לכן. מ?
- הייתן. מ רוצות. ים לעשות איתן משהו?
- אתן. מ חושבות. ים שהרצון לקחת בעיה ולפתור אותה בעצמך הוא מה שהופך אדם/אישה למובילה. חברתית. ת ולמנהיגה?
- האם הדרך היחידה להשפיע על העולם היא באמצעות מעשים גדולים? האם גם יוזמות קטנות יכולות להשפיע ולהפוך את העולם למקום טוב יותר?
- האם כל בני ובנות הנוער האלה עשו דברים מטורפים, או שחלקם. נ פשוט לקחו בעיה ומצאו לה פתרון בדרך שלהם. נ?
- מרגישים שאתם יכולים לעשות ועזור ולהשפיע על החברה בה אתם נמצאים?
- האם אתם צריכים את הקבוצה כדי לעשות שינוי משמעותי או שאפשר גם לבד?
- אתם חושבים שאתם יכולים להרים פרויקט שיעשה שינוי חברתי?

7. **הצגת הנושא השנתי והפרויקט (15 דק')** - שוויון (נושא שיוחלף מידי שנה).

[שוויון חברתי, שוויון בין שונים ושוויון בין דומים, האם אנשים שונים צריכים דברים שונים כדי להגיע לשוויון, מה הקשר בין צדק ושוויון]

הפרויקט: החניכים מחולקים לשני מסלולים - קבוצת הדרכה וקבוצת הכשרה להרמה והפקה של פרויקט מקצועי עם אימפקט חברתי.

הקבוצה תעבור תכנים משותפים בנושאים כמו-

- שוויון
- חיבור להשפעה חברתית וכיצד להשפיע באופן רחב
- הובלה ומנהיגות
- למידה מתוך עשייה
- עבודת צוות

תכנים נפרדים שתעבור הקבוצה במקביל-

הדרכה-

- חשיבה אסטרטגית תהליכית
- כלים להדרכה
- ליווי ע"י הש"שינים
- למידת עמיתים

- יזמות חברתית
- החניכים ישתתפו באירוע שיא - האקתון (במחנה פסח) אליו יגיעו אנשי מקצוע רבים שיסייעו בהרמת הפרויקטים השונים.
- פרזנטציה מול נציג בחברה עסקית- חברתית, נציג רשות מקומית ונציגי הנהלה לצורך קבלת פידבק על הפרויקט שהם מוציאים לפועל. הפרזנטציה תהיה מיד לאחר ההאקתון.
- שיווק הפרויקט שלהם

כשנאלץ להעביר תכנים שונים לשני המסלולים, נעשה זאת ב45 האחרונות של הפעולה. 45 דק' יהיו משותפות ו45 דק' בנפרד

למידה מבוססת פרויקטים-

הדרכה- הפרויקט הוא ההדרכה. החניכים מתנסים בהדרכה והובלה של קבוצה צעירה בבית הנוער תוך הכשרות וליווי צמוד. דרך הפרויקט החניכים ילמדו על עצמם וירכשו כלים חשובים לחייהם כמו יכולות הובלה, תקשורת בין אישית, הנאה השראתית, סמכותיות, אחריות על אחרים, ועוד. הפרויקט הסופי של המד"צים יהיה בנייה והעברת פעולה בנושא שוויון בבית הנוער/ לקבוצת השווים שלהם/ בבתי הספר וכו'. במידה והמד"צים לא רוצים להתפצל מחבריהם לקבוצה, הם יוכלו לסייע לפרויקט הקבוצתי ולחשוב כיצד לשלב הדרכה בפרויקט.

פרויקט- החניכים ילמדו כיצד להרים פרויקט תוך למידה מאנשי מקצוע מצליחים מהעולם העסקי והחברתי. אופן הלמידה יהיה גלוי- איך מרימים פרויקט. החניכים ירכשו מלמידה זו על יזמות, יכולות ניהול, רתימת שותפים, שיווק, הצבת מטרות, הוצאה לפועל של רעיון, עבודת צוות ועוד. באופן כללי הפרויקטים יעצמו את תחושת המסוגלות של החניכים, יפתחו את רמת האחריות והעצמאות שלהם, עמידה בזמנים, חשיבה מערכתית והובלה.

אירוע השיא של הפרויקט חייב להיות פיזי ולא וירטואלי. לדוגמא- אם הקבוצה תחליט לעשות סרטון הסברה ולהפיץ אותו ברשתות החברתיות, זה לא מספיק. ניתן להפיץ ברשתות החברתיות ולגבות את הפצת הסרטון ביום אחד בבית הספר/בית הנוער בו יוקרן אותו סרטון וכד'. במידה והחניכים רוצים לעשות רק פרויקט ברשתות החברתיות אז חשוב לאכוף את הפרויקט לפי כמות צפיות גדולה או לייקים.

עזרים

- מקרן מחשב ורמקול
- דפים ועטים
- פלאפונים לסרטונים
- דף הסבר על בני נוער משפיעים למטה

מלאלה יוספזאי

היא זוכת פרס הנובל הצעירה ביותר. היא קיבלה את פרס הנובל כשהייתה בת 17 בלבד. יוספזאי נולדה בפקיסטן וגדלה בעיירה קטנה אשר נשלטה על ידי הטליבאן שהשליט טרור ואסר על ילדות להשכיל וללמוד בבתי ספר. בגיל 11 היא כתבה בלוג שעסק בנושא ובכך החלה מחאה שמטרתה לאפשר לילדות ללמוד. בגיל 15, במהלך נסיעה באוטובוס לבית הספר, היא נורתה בראשה על ידי טרוריסט. יוספזאי נשלחה לבריטניה לטיפול ולאחר החלמתה היא המשיכה במחאה שלה והקימה מספר פרויקטים לעידוד חינוך והשכלה.

רני פרנק

בת ה-10, הצליחה לגרום למהפכה שלמה בתנועת הצופים, וגרמה למועצת התנועה לשבור מדיניות נוקשה שהונהגה עשרות שנים. פרנק הקטנה שובצה, כמו כל ילדה אחרת בגילה, לקבוצת "הבנות", בשבט הצופים בו היא חברה. החלוקה המגדרית השרירותית ל"בנים" ו"בנות" הכעיסה את הילדה הקטנה הזאת, והיא החליטה לבקש שיעבירו אותה לקבוצה של הבנים. היא פנתה אל הרשג"דית, למרות שהבקשה הייתה חריגה ולא מקובלת, והצליחה באומץ רב לפתוח דלת לילדות נוספות שמסרבות שיגדירו אותן. הפעולה שהיא עשתה גרמה למועצת התנועה להתחיל בתהליך הדרגתי שבמסגרתו יחולקו הקבוצות שלא על פי מגדר בקרב החניכים בכיתות ד'ו', אחרי שנים ארוכות בהן הונהגה בתנועת הצופים מדיניות של הפרדה מגדרית בין בנים ובנות.

"תנו לגדול בשקט"

הם החליטו לצאת לצעדה של 5 ימים מהנגב ועד לירושלים **כמחאה על המצב הביטחוני הבלתי נסבל בעוטף עזה**, וצעדו 90 קילומטרים - מבית הספר האזורי "שער הנגב" ועד לירושלים, במזג אוויר סוער, בקור ובגשם, ובעידודה של מדינה שלמה. הכל כדי לעורר את ההנהגה והציבור בישראל לפעול כדי לשנות את המצב הביטחוני המתוח ביישובים בהם הם מתגוררים. **נבו דן, יער בייגל, אלון לוי, רועי שחף וניצן בן ששון** – 5 תלמידי י"ב בני 17 תכננו את המסע המדהים הזה וסחפו אחריהם מעל למאה תלמידים מעוררי השראה בעצמם מכיתות י"א-י"ב. מפגן הכוח העוצמתי הזה עורר התעניינות מצד כל כלי התקשורת בישראל, והסתיים בעצרת מחאה מול הכנסת.

גרטה טונברג

אקטיביסטית שוודית הפועלת למען עצירת ההתחממות העולמית ושינויי האקלים. באוגוסט 2018 התפרסמה וקיבלה חשיפה עולמית כאשר יזמה הפגנה בנושא זה בסמוך לבניין הפרלמנט השוודי ודרשה לקיחת צעדים משמעותיים במשבר האקלים תוך כדי החזקת שלט עליו נכתב Skolstrejk för klimatet (שביתת בתי הספר למען האקלים). לאחר זמן מועט, הצטרפו למאבקים דומים תלמידים נוספים בכל רחבי העולם. ביחד, הם הקימו תנועה בשם Fridays for Future שמטרתה לארגן הפגנות של תלמידים בכל רחבי העולם על מנת לשכנע ממשלות לנקוט בצעדים כנגד משבר האקלים. לאחר נאומה של גרטה בוועידת האו"ם לשינויי האקלים של שנת 2018, הפגנות מחאה של תלמידים, התרחשו ברחבי העולם בכל יום שישי, בדרישה לפעולה כנגד משבר האקלים.

לפני שלוש שנים הפכה רומי לאחת הטרנסיות המוכרות בישראל, לאחר שהתראיינה לכתבה ב"צינור" שחשפה את חייה. פרט קטן וחשוב – היא גם הייתה הצעירה שבהן. היא הייתה בת 13 בלבד כשמשרד הבריאות אישר לה לקבל טיפול הורמונלי, תקדים של ממש במדינה בה טיפול הורמונלי ניתן מגיל 16 בלבד. היא החלה לדגמן, תחילה בטקס יופי מקומי ובהמשך בהפקות ואירועים שונים, השתתפה בריאליטי "הבנים והבנות" של ערוץ הילדים והייתה לנציגת הטרנסיות הראשונה בערוץ וכמובן – בשנה האחרונה השתתפה גם בדוקו "טרנסקידס". נכון, יש גם רגעים פחות נעימים בדרך – לאחרונה רומי חשפה את חוויית חיפוש העבודה שלה בעיר הולדתה, שהסתיימה במפח נפש לאור העובדה שמעסיקים נמנעו מלתת לה עבודה כי "אנשים עשויים להירתע", אבל מהדרך בה הכרנו אותה ונחשפנו לאומץ ליבה – אנחנו בטוחים שגם פה היא תסיים כמנצחת.

נבו חרט

חרט היה בן 13 בלבד כשאמו נפטרה מסרטן השד לאחר מאבק ממושך במחלה. לאחר מות האם, שלא אובחנה בזמן, כל אחד מבני המשפחה החליט להתמודד עם האבל ולהנציח אותה בדרכו שלו. חרט, כיום בן 18, החליט ליזום צעדה לזכר אמו ובמטרה להעלות את המודעות לחשיבות בדיקה מוקדמת. הוא הקים קבוצת ריצה שמנתה אז 30 רצים כחלק ממירוץ כפר סבא ויחד הם צעדו לזכרה של האם חגית. עם הזמן, מספר הצועדים החל לעלות בכל שנה. "בשבילי הצעדה זה המקום בו אני עוצר מחיי היום יום שלי ואני עובר להתעסק באבל. בכל צעדה אני מרגיש את אמא רצה וצועקת לידי". בכל צעדה, נבו, חבריו, בני משפחתו ועוד מאות אנשים נוספים מכל רחבי הארץ - צועדים כשהם לבושים בחולצות וורודות וצועקים "גילוי מוקדם, מציל חיים". "בשנה שעברה, שלושה חודשים אחרי הצעדה התקשרה אליו אישה, שאני לא מכיר והיא סיפרה לי שהיא עברה ליד הצעדה ובמקרה שמעה אותנו. היא החליטה ללכת להיבדק, גילו אצלה גידול ובזכות האבחון המוקדם היא הבריאה וניצלה".

אך הצעדות לא הספיקו לנבו. לפני שלוש שנים, פרויקט מטעם בית הספר הוליד הרצאה בנושא. "המורה ביקשה שאדבר על אמא. כתבתי 17 דפים, בכתב קטן, פשוט הוצאתי הכל החוצה. אחרי ההרצאה שהעברתי בבית הספר, מישהי ניגשה אליי ואמרה לי שהיא תלך להיבדק". חרט הצעיר הבין את הכוח שיש לסיפור שלו ואת המקרה הבודד הוא הפך להרצאה קבועה שרצה כבר עשרות פעמים - לבני נוער ומבוגרים, בה הוא מסביר את חשיבות הגילוי המוקדם ומעודד נשים ללכת ולהיבדק.

דללין דסטאו

בן ה-17 מכהן כיו"ר וועדת הנוער בקהילה של מועצת למידים והנוער במחוז צפון. לפני כשנה החל לעבוד על פרויקט "משפאחה" - למען ילדים יתומים, במטרה לתת מענה על הצרכים השונים שלהם - ליווי של פסיכולוג ויועצים, פרויקט חונכות של "אח בוגר", עזרה כלכלית, מתן מקום חם ונעים לפעילויות העשרה ועוד. "התייתמתי משני הוריי בגיל שנתיים. לפני חמש שנים הגשמתי חלום ועליתי עם דודי לארץ. לפני שנה הבנתי שאני רוצה לעזור לילדים יתומים, שהם לעולם לא ירגישו לבד. כבר באותו ערב גייסתי אנשי צוות ועבדתי עד 4 לפנות בוקר".

בחופש הגדול יפתח הסניף הראשון של הפרויקט ובמקביל דסטאו שוקד על הוצאת ספר אוטוביוגרפי, שעתידי לראות אור באוגוסט, שכל הכנסותיו יילכו קודש למימון הפרויקטים של העמותה.